

Samfelag okkara er óhugnaliga afturlatið

— Ikki fyrr enn tann dag, at hurðarnar standa heilt opnar, kanst tú kenna teg sum medborgara í einum demokratiskum samfelag, skrivar Trygvi Guttesen m. a. í sjónarmið í dag

Orðaskifti um før-oysku pressuna

Pressan er eitt stórveldi, ið sum so hevur stóra ávirkan á lesandi fjøldina og á teir, sum fyrri borgum ráða, at teir kunnu ikki vera hana fyrri uttan.

Amerikanski forsetin Th. Jefferson sáli segði einaferð, at hann, um hann slapp at velja — heldur vildi hava eina pressu og onga stjørn enn eina stjørn og onga pressu. Hann hevur ivaleyst hugsað, at fjøldin er før fyrri at visa hógv bert hon hevur kunnleika um, hvat fer fram ella er við at henda, o hann man eisini hava hugsað, hvussu lætt ein stjørn kann viljeiða fólkið og misbrúka valdið, um eingin fræls pressa var.

Forvitni og tørvurin á at siga frá er eins gamal og menniskja. Eini góðari frælsari pressu er valla liv lagað, um hon gloymur traðan menniskjunar eftir at vita, hvat hendur kring heimin, og hug okkara at siga frá egnum royndum og avreksverkum.

Hvussu er so hin frælsa føroyska pressan? Er hon

fræls ella heft eins og myndatekstin tilskilar?

Eitt gamalt og misnýtt orðafelli sigur, at fólkið fær ta pressu tað hevur uppiborið. Sannleikin er tann, at pressan fær ta lesarafjøld hon sjálv hevur valt at skriva til.

Tó at undantøk eru, meti eg sum heild, at tann føroyska pressan er vánalig og trúgvi, at høvuðsgrundirnar eru tvær: 1. Ov nógv bløð. 2. Samfelag okkara er enn óhugnaliga afturlatið.

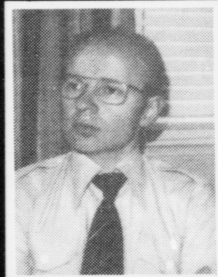
1: Tey, ið lesa øll bløðini, argast yvir endurtøkurnar. Tú kann lesa eitt ella øll bløðini og kortini kenna, at munurin er litil og verður sæð burtur frá tí politiska propagandatorvnum, er trupult at finna nakra veruliga grund fyrri at hava so nógv bløð.

Skulu vit kortini taka propagandanina við, verður úrslitið enn meira tómlikt, av tí at allir flokkar í roynd og veru reka ein og sama politikk, og tú kemur sostatt at siggja bløðini sum eitt afturljóð frá tí politiska ruðleika okkum er fyrri.

Ein døpur mynd kanst tú siga — og tó — sum áður nevnt eru undantøk, og koma hesi til sjóndar, tá ið tú tekur burtur allar lýsingar, allan politikk og tær endaleysu endurtøk, sum tú longu hevur

sjónarmið

Trygvi Guttesen býarverkfrøðingur skrivar:

hoyrt ávikavist í Útvarpi Føroya og í norska og danska útvarpinum. Samanumtikið finnast føroysk bløð, ið visa framtaksemi, kreativitet, sum søkja og leita og sum ikki liva at kenda veruleikanum, og tað altið er munin lættari at fáa fólk at »gráta« heldur enn at hugsa — eitt fyrirbrigdi, sum, ikki bert bløðini, men tverri eisini fleiri relegiosir bókar hava gjørt til sitt livibreyð.

2: Í Sosialinum nr. 38 nevni Jóhan Mortensen eina av høvuðsgrundunum til, at føroyska samfelagið er so afturlatið, nevnliga at okkum væntar eina lóg, sum tryggjar almenninginum innlit í alla fyrisiting. Attu vit slíka lóg, eins og grannalondini, vóru hurðar lætnar upp og

í ljósmála kom nógv, ið hevði bæði skakað og skelkað, eisini kenni eg meg sannfærdan um, at fleiri av teim fólkavaldu høvdu rillað, um hurðarnar bert vóru settar á gloop, og tann dag tær vóru heilt opnar, kundi tú kenna teg sum medborgara í einum demokratiskum samfelag.

Í hesum myrkri hevur almenningurin gingið í fleiri hundráð ár, og tá ið vit ongan Anwar Sadat eiga, sum torir at bróta niður gamlar garðar, kemur valla nokur broyting og tiskil verður pressan tverri framhaldandi noyðd at lata stóran part til lesaran verða gitingar og illgitingar.

Ein onnur orsök, sum eisini ger tíðindaflutning truplan, er trotið á fyrisiting, sum aftur er atvoldin í kenda tjakinum, at eingin ger nakað og øll gera alt.

Kendi gamli ídnaðarmaðurin Ford skal einaferð hava sagt: — Tit kunnu taka allar minar verksmiðjur, pengar, ognir og alt fólkið, men havi eg eftir mína skipanarætlan (organisa-tión) so kann og skal eg byggja alt upp aftur eftir stuttari tíð.

Tað, sum Ford soleiðis legði størsta dentin á at hava fremst, liggur aftast hjá okkum.

Um tú biður tey ymisku bygda- og býráð, SEV, TFL, Landsverkfrøðing, Skattadeildina, Landsstýrið ella aðrar almennar stovnar um avrit av tí organisa-tión, sum tilskilar ábyrgd og kompetensu

starvsmanna, hvør vara-maður er, tá stjóri ella leiðari er burturstaddur, ja so hevur tú spurt til fánýtis, tí ein slík finst ikki, og eg vil gita, at hon í fyrsta lagi kemur ikki frá teimum, ið leiða, tí hon vil minka um rásarúm teirra og seta hurðar á gloop. Eg veit at fleiri av teim fólka-valdu meta, at ein sam-skipanarætlan vil økja um vald tænastumanna, men hetta er at seta veruleikan

á høvðið, — sum er hava teir alt ov stórt vald og eru ov fáir.

Hetta omanfyrirnevnda hjartasuff verður hervið latið framfýsum blað-monnum til umhugsunar.

Ein vánalig tilvera verður bert broytt av teimum, ið ikki lata seg broyta av verandi sam-felag.

Kann frælsa føroyska pressan standa sína roynd her?

Lóg í Íslandi: Øll skip skula hava bjargingarnet!

Tað var á einum hekkutrolara, sum lá inni, at ein maður datt fyrri borð. Eitt bjargingar-belti bleiv tveitt til hansara og tá hann í tí bleiv drigin upp eftir skipssíðuni brotnað beltid og maðurin fór til botns. Hann kom kortini upp aftur og tað eydnaðist at bjarga honum.

Ein av teimum, sum vóru vitni til henda at-burð, var Markús Þorgeirsson, trolaraskipari í 43 ár, nú vaktarmaður umborð á skipum, sum liggja í Reykjavík. Tað var aftaná henda tilburð, sum kundi kravt mannalliv, at Markús fekk hugskotið um bjargingarnetið.

Nokur ár gingu, men í fjór varð bjargingar-netið roynt fyrstu ferð. Tað var á sjómanna-degnum í Vestmanna-oyggjunum. Nú hevur Altingið samtykt eina lóg, sum sigur, at skip, havnir, brandbilar og politibilar skula vera útgjörð við bjargingar-neti. Áðrenn lógin bleiv samtykt, fekk Altingið eina yvirlysing frá skiparum á ferjuni Herjólf. Hann bjargaði maskinmeistarum um við einum bjargingar-neti og mælti til, at tað bleiv mørt umborð á øll skip.

Netini koma ikki í staðin fyrri bjargingar-beltini men afturat teimum.

Í Føroyum

Nú er Markús Þorgeirsson komin til Føroya at visa netið hjá sær. Hann verður

við í bjargingarroyndini hjá Havnar bjargingar-felag á ólav-søku. Hann skal eisini vitja onnur bjargingar-feløg.

Tað var Føroyinga-felagið í Reykjavík, har Markús Þorgeirsson er limur, sum setti seg í samband við landsfelagið hjá føroysku bjargingarfeløgnum. Fyri at fáa Føroyaferðina í lag, Markús sigur, at hann hevur havt til-samans 40 føroyingar við sær, meðan hann sigldi sum skipari.

— Og eg minnst nevni á teimum øllum, sigur hann.

Hann hevur eisini hjálpt mongum føroy-ingum í Íslandi.

Markús sigur um bjargingarnetið, at tey fáast í fleiri støddum, frá einum til tólv fólk. Hann hevur gjørt út í móti 300 netum og hóast lógin um nýtslu av teimum ikki enn er komin í gildi eru longu fleiri seld, serliga til trolarar og farmaskip. Mest keyptu netini, til fyra fólk, kosta góðar 2.000 kr.

Bjargingarnetið, sum hava fingið navn eftir uppfinnaranum, tey kallast Markúsnet, kunna brúkast til m. a. at flyta manningina av neyðstøddum skipum, uppi 12 mans í senn. Tey kunna eisini brúkast til at taka fólk, sum liggur uttan við í sjón-um, upp og so sjálvandi í staðin fyrri bjargingar-belti.

Men hetta kunna tey, sum fara á ólav-søku, siggja, tá Havnar bjargingar-felag hevur roynd.

Vit ynskja ein blaðmann við treystum áskoðanum — ein óttaleysan og ágrýtnan mann, sum gantið vil aftra seg at skriva júst tað ið flokkur okkara meinar

Lýsið í sosialinum